

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

Meditatie

*“Ziet toe, dat
gij niet een van
deze kleinen
veracht. Want
Ik zeg ulieden,
dat hun engelen,
in de hemelen,
altijd zien het
aangezicht Mijns
Vaders, Die in
de hemelen is”,
Matth. 18:10*

*Voor hun
zaligheid is
betaald door
Sions Borg en
Middelaar.*

In het begin van hoofdstuk 18 wordt de vraag gesteld wie de meeste, de voornaamste persoon zal zijn in het door Christus gepredikte Koninkrijk der hemelen. Een vraag die veronderstelt dat het in het Koninkrijk van God net zo toegaat als in de aardse koninkrijken. In de wereld gaat het immers om de grootste, de sterkste, de snelste, de rijkste. Maar in het Koninkrijk van God nu juist niet. Daar is plaats voor zwakken, kleinen, ellendigen, dwazen en zondaren. Eén is slechts groot en dat is de Koning. En die Koning ziet geen rijken, geen groten, geen voornámen aan, maar Hij verhoogt en hoedt, het nederig gemoed, waarin Zijn Geest wil wonen. Die zichzelf verhogen zullen door de Koning vernederd, dat is buitengesloten worden. En zij die zichzelf vernederen zullen door de Koning verhoogd worden!

Om dat duidelijk te maken zette de Heere Jezus een klein kind in de kring van de discipelen. Zie het voor u, een klein kind dat beschroomd opkijkt tegen al die grote mannen. En dan zegt de Heere: Indien gij u niet verandert en wordt gelijk de kinderkens, zo zult gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins ingaan! Een mens moet van zijn ingebeelde hoogten afgebracht worden en in het stof terecht komen.

Dat zijn de kleinen die niet worden geacht door de vrome godsdienst, laat staan door de wereld, waar het principe van het recht van de sterkste en de grootste geldt! Maar wie vanuit wereldse of godsdienstige hoogmoed die kleinen veracht, zo vervolgt de

Heere Jezus, het ware hem beter zo hij van de aardbodem verdwenen ware! Wat een aangrijpende taal. Waaruit toch wel duidelijk blijkt hoe de Heere de hoogmoed en de trots haat en de nederigheid lief heeft. Zei Hij niet: Leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart!

In vers 10 vervolgt de Heere Zijn waarschuwendende taal: Ziet toe, dat gij niet een van deze kleinen veracht! Zij zijn immers dierbaar in Gods oog, ja Zijn oogappel. Het eerste wat duidelijk wordt is, dat het hier dus niet expliciet om kleine kinderen gaat. Al plaatst Hij een klein kind in hun midden, Hij gebruikt het kind als beeld van de kleinheid die de Heere welbehagelijk is. De kleinheid van een hart, dat zich verootmoedigt voor de Heere en besef heeft van eigen onwaardigheid.

Deze kleinen, de door God klein gemaakten, mogen niet worden veracht. Want Ik zeg u, dat hun engelen, in de hemelen, altijd zien het aangezicht van Mijn Vader Die in de hemelen is. Wat bedoelt de Heere hier te zeggen?

Dit, dat juist die kleinen de grootsten zijn in Gods oog. Hij heeft ze van eeuwigheid reeds verhoogd tot Zijn kinderen en erfgenamen. Voor hun zaligheid is betaald door Sions Borg en Middelaar. Zijn Heilige Geest is aan hen tot een Leidsman gegeven. En de engelen, die in de eerste plaats natuurlijk Góds engelen zijn, gediensstige geesten, schepselen door Hem en voor Hem geformeerd, zijn nu ook hún engelen, engelen ten dienste van hen, om hen te dienen. En dat nog wel in Naam

van God Die hen uitzendt ter bescherming en bewaring. En die engelen zijn dienstknechten van de Allerhoogste. Zij zien het Aangezicht van de Vader in de hemelen. Zij verkeren in Zijn nabijheid. Wie de kleinen veracht, veracht hun God. Opgepast dus!

Welnu, om nu zomaar te stellen dat alle kleine kinderen beschermengelen hebben, of dat elk mens een beschermengel heeft is onjuist. Gods engelen zijn gediensstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden, om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen, Hebr. 1:14. Dat is dus hun taak. Om zowel God als Zijn kinderen te dienen! Gods bewarende kracht wordt in het leven van Zijn volk hier op aarde, door engelen uitgeoefend. Wat zorgt de Heere toch goed voor Zijn ‘kleinen’. Hij schenkt hen genade en eer. En dat alles om Christus’ wil, Die ook deze heerlijke gave en dit grote voorrecht aan het kruis voor hen verdiend heeft!

Jaloezie is een zonde, maar op Gods volk mogen we best jaloezie zijn. Zij beseffen niet hoe rijk zij zijn, die voor rekening van Hem mogen liggen. En de rijke weet niet hoe arm hij is. Zijn wij al van onze hoogten afgekomen? Dat is toch eens voor het eerst en altijd weer een noodzakelijke weg, waarin de Heere op het allerhoogst verheerlijkt wordt.

Hoe trouw is de Heere voor Zijn volk. Hij zal Zijn engelen gebiën, dat ze u op weg bevrijden, gij zult hen in gevaren zien, voor uw behoudenis strijden! Petrus zag de engel letterlijk voor zich, toen hij uit de kerker bevrijd werd. Nu is

het een zien in het geloof, dat de Heere ons met Zijn trouwe Vaderzorg omringt, en niet toestaat dat Zijn kleinen verloren gaan Groter echter dan het feit dat Hij Zijn engelen uitzendt om Zijn volk op hun wegen te bewaren, is toch wel het wonder dat de Heere Zijn eigen Zoon uitzond, om hen

te redden van de dood! Hij is de Engel des HEEREN, uitgezonden om de zaligheid te verwerven voor een verloren Adamsvolk en om hen bij die verworven verlossing te bewaren.

De grote vraag is nu of wij door genade mogen behoren tot de kleinen, of dat we nog groot zijn

in eigen oog. God slaat toch, schoon oneindig hoog, op hen het oog, die need'rig knielen. Maar ziet van ver met gramschap aan, de ijdele waan, der trotse zielen.

K. Hoefnagel

Ambtelijke praktijk

De zending gaat door DL I art. 3

De Gezondene

Jezus Christus is de unieke Gezondene door God de Vader. Hij is gezalfd geworden tot profeet, priester en koning. Hij is de Ambtsdrager. Drievoudig. Met Zijn lastbrief in de hand heeft Hij de vervulling van de Schrift bevestigd (Jesaja 61:1). Welk een heilsgebeuren vond plaats op de sabbat in de synagoge te Nazareth. Als de Gezondene heeft Jezus op aarde geleefd en gewerkt. In woord en daad. De apostel Johannes schrijft later: En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond. Letterlijk staat er: Hij, namelijk Jezus Christus, heeft

Zijn tent onder ons opgeslagen. En wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van de Vader, vol van genade en waarheid (Joh. 1:14). Zijn komen in het vlees is niet zonder vrucht gebleven. Na Zijn hemelvaart nam het geen einde. Het begonnen werk moest doorgaan. God was dit aan God verplicht. Tot Abraham sprak de Heere: In u zullen alle geslachten van de aarde gezegend worden (Genesis 12:3). Door de eeuwen heen wordt dit woord bevestigd. Bij het gesproken woord in het diep verleden, dient gevoegd te worden wat de heilsprofeet Jesaja

moest doorgeven. Het welbehagen des HEEREN zal door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan (Jes. 53:10c). Terecht staat in de kanttekening: het welbehagen zal door dienst van de Gezalfde voortgaan onder de volkeren. De Ambtsdrager heeft naar de wil van Zijn Vader en mede op grond van Zijn Middelaarswerk de bevoegdheid mannen in Zijn dienst een plaats te geven en te laten werken zodat Jezus voor Zijn hemelvaart de zendingsopdracht heeft gegeven aan Zijn discipelen. Een universele opdracht. Een opdracht die niet aan een bepaald tijdperk gebonden is, maar doorgaat tot de grote dag des Heeren. Want Jezus geeft vanuit Zijn residentiestad ambtsdragers. Paulus schrijft hierover: sommigen tot apostelen, sommigen tot profeten, sommigen tot evangelisten en sommigen tot herders en leraars. Met een rijk doel, zegt Paulus. Lees Efeze 4:12-16. Vandaar dat het niet overtrokken is wat in de Dordtse Leerregels staat: God zendt goedertierenlijk verkondigers van deze zeer blijde boodschap.

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad treft u een meditatie aan over Matth. 18:10 van ds. K. Hoefnagel. Ds. Tanis levert een bijdrage getiteld "De zending gaat door". Ds. P. Roos vult zijn rubriek onder het opschrift "Signalen". Ds. M.A. Kempeneers besluit zijn recensie over het boek 'Huis in de branding' van Dordrecht-Centrum en vervolgt zijn serie over het boek Daniël. Ds. Hoefnagel schrijft over geslachtsregisters. Van de hand van Ds. K. ten Klooster een vierde artikel over Wet en Evangelie.

Troonswisseling

Koningin Beatrix mocht de leeftijd van 75 jaar bereiken. Wij wensen haar in haar nieuwe levensjaar van harte Gods zegen toe. Kort voor haar verjaardag heeft zij bekend gemaakt dat zij op D.V. 30 april 2013 afstand zal doen van de troon en dat haar zoon prins Willem-Alexander haar zal opvolgen. Bij de inhuldiging, bijna 33 jaar geleden, sprak onze vorstin uit dat haar diepste wortels liggen in de bekende regel van ons volkslied "Mijn schild ende betrouwen, zijt Gij, o God, mijn Heer." We hopen van harte dat prins Willem-Alexander dit zal beamen en beleven wanneer hij als koning de plaats van zijn moeder mag innemen. Er zij veel gebed voor onze vorstin, voor onze toekomstige koning en voor de leden van ons koningshuis.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. dinsdag 5 maart 2013 verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 21 februari.

AvH

Gezonden verkondigers

De zending van God en zo door Zijn Zoon spreekt van de uitstraling van Gods liefde met het rijke doel opdat een iegelijk die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Er worden verkondigers door God gezonden. Het woord 'verkondiger' spreekt van veel. Het griekse woord wijst op een belangrijk persoon. Dat was men zomaar niet. Men kwam

niet zonmaar in de dienst van de koning of de keizer. Daarvoor moest aan voorwaarden voldaan worden. Betrouwbaarheid moest blijken. Correctheid mocht niet ontbreken. Eerlijkheid en oprechtheid moesten de persoon sieren. Men moest beschikken over een duidelijk en krachtig stemgeluid, want technische middelen tot versterking van de stem, zoals wij die nu hebben, waren er niet. Men moest immers de koninklijke of keizerlijke besluiten uitroepen. De band aan de regeerder behoorde er te zijn. In de verkondiging moest dat ook blijken. Er moest het uitzien zijn om in de praktijk heraut van de koning of de keizer te zijn. Het was een erebaan! De eisen aan en de gezindheid van de verkondiger zijn in het heden niet veranderd. Voor de ambtelijke dienst zijn roeping en genadestaat vereist. Gods Woord is daarin niet onduidelijk. Paulus zegt in Rom. 1:5 dat hij door Christus heeft ontvangen genade en het apostelschap. Het is zelfs zo dat hij die twee als een onverbreekelijke eenheid ziet. Gaat het over het evangelie, dan zegt hij: waarvan ik een dienaar geworden ben naar de gave der genade Gods die mij gegeven is naar de werking Zijner kracht (Efeze 3:7). Wanneer nu de Heere roept, bekwaamt Hij ook. Voor de geroepen geldt wat in 1 Thess. 5:24 staat: Hij Die u roept, is getrouw, Die het ook doen zal. De werkwoordsvorm is opvallend als het over 'roepen' gaat. God de Heere heeft niet eenmaal geroepen, Hij gaat voort met roepen. In de dienst en voor de dienst blijft Hij roepen. De Heere zegt: zonder Mij kunt gij niets doen. Getrouwheid schittert in de dienst. Men kan er ook op aan. God de Heere laat niet in de steek. Calvijn zegt zo kernachtig: God de Heere belooft niet alleen dat Hij één dag onze Vader zal zijn, maar Hij neemt ons aan met deze bepaling dat Hij ons altijd zal onderhouden. Het persoonlijk geestelijke leven staat daar niet buiten. In de Schrift blijkt duidelijk dat persoonlijk geloof, roeping en bekwaaming tot het ambt een innige eenheid vormen. Dit nu blijft in de ambtelijke dienst

niet verborgen. In prediking en pastoraat. Wanneer dit praktijk is, gaat de verkondiger geheel schuil achter de verkondiging. Hij is immers de boodschapper van Zijn Meester. De gezonden geven de zeer blijde boodschap door. Die aanduiding is niet overtrokken, maar waar.

Verlorenheid

Echter elke verkondiger moet zich bewust zijn tegen welk een achtergrond hij spreekt, namelijk: de voltrekking van Gods rechtvaardigheid over de zonde. En dat dit werkelijk verdiend is en dat niemand zich daaraan kan onttrekken. Dit element mag in de prediking niet vergeten worden. Wanneer de overstap wordt gemaakt naar de grote blijdschap, wordt geen recht gedaan aan het Woord van de Heere. We zijn de verdoemenis onderworpen. Wat in het uur van de doop beleden wordt, staat vast. Het begin van het formulier kan en mag niet veranderd worden. Het is Bijbels. We moeten ook niet menen dat dit in het vervolg van het formulier verdwijnt. Het blijft staan. Maar er is bij betrokken de wedergeboorte, waardoor men een burger wordt van het Koninkrijk Gods. Rijk wordt ons Jezus Christus als de verdienende Oorzaak in Zijn heilswerk getekend. Dezelfde werkelijkheid vinden we in andere bewoordingen in de Dordtse Leeregels. Toegespitst op dit belijden dat God goedertierenlijk verkondigers zendt opdat mensen tot geloof zouden gebracht worden. Mensen verloren in schuld. Het rechtvaardig oordeel verdiend. Niet los van de macht en de heerschappij van de satan.

Een zeer blijde boodschap

Een zeer blijde boodschap wordt geproclameerd. Als grote blijdschap komt die over wanneer men bevrijd wil worden. In vrijheid wil leven met God en Christus. Het uitzien daarnaar wordt zeer sterk wanneer de inhoud van die blijde boodschap wordt gehoord. Een beeld daarvan zien we in de geschiedenis van ons volksleven. De macht van de bezetter was niet te breken. Het horen van het gebeu-

ren in Normandië in 1944 deed opleven en gaf zelfs verwachting. Temeer daar de geallieerde troepen in Frankrijk vaste voet aan de grond kregen. Maar in het westen van ons land bleef het donker. Na de dolle dinsdag bijzonder. De grimmigheid van het Naziregime werd bemerkt. Razzia's kwamen. Velen stierven van honger. Toch werden er moedgevende woorden gehoord door middel van radio Oranje. De stad Rotterdam was in verschillende opzichten in de vaste greep van de tegenstanders terecht gekomen. Maar aan de blauwe hemel werden in helder wit de letters vastgelegd O Z O, Oranje zal overwinnen. En dat is gebeurd. Op D-day volgde V-day. De seculiere wereld slaat al meer toe. Ook in de kerken. Wie God vreest bemerkt het verzet. Maar wat een troost en sterkte. De zeer blijde boodschap gaat door gelijk de moedgevende tijdingen in de jaren '44 en '45. Jezus Christus, de Kruiskoning, zal triomferen. Zijn Koninkrijk gaat niet ten onder. Zijn burgers zullen leven. Zeker, Hij zegt: in de wereld zult gij verdrukking hebben, maar er volgt op: maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen (Joh. 16:33). Er dient vandaag niet teveel geconfereerd te worden, er dient geproclameerd te worden. Wat Guido de Brès in zijn cel beleed, art. 27 N.G.B., is toch onze overtuiging? Wat is de Koning in 2013 ons waard? We strijden en we lijden niet voor een verloren zaak. Wanneer de koning ons alles is, willen we in de frontlinie staan met de geestelijke wapenrusting. Dat strekt tot blijdschap van de Koning. En bemerkt de wereld het, dan wordt er gezegd: dat zijn christenen. Zo werden de volgelingen van Christus voor het eerst christenen genoemd in Antiochië. De benaming christenen is in het oog des Heeren een erenaam.

M.C. Tanis

Wanneer de overstap wordt gemaakt naar de grote blijdschap, wordt geen recht gedaan aan het Woord van de Heere. We zijn de verdoemenis onderworpen.

Signalen

Een lezer schreef me over wat hij las op Refoweb. Het betreft een verontrustende vraag die leefde bij iemand in de kringen van de PKN. Hij vroeg: Is dat bij ons ook al gaande? Ik hoop van niet, zo liet hij erop volgen. Het brengt mij ertoe om hierop nader in te gaan, zowel op de gestelde vraag alsook op zijn reactie daarop.

De lezers van ons blad kunnen weten, dat ik vaker gewezen heb op de ernst van de tijden. De laatste tijd echter niet zo veel en zo vaak. Ik deed dat vooral niet omdat ik meende dat vooral de jeugd moedeloos zou kunnen worden van al die berichten. Een andere reden was dat het besef wel hier en daar doorbreekt dat we in een levensgevaarlijke tijd leven. Daar getuigt de volgende vraag heel duidelijk van. Deze luidde: “Hoewel ik mijzelf reken tot de jongere generatie (een dertiger) en dus niet zo heel ver terug kan kijken in de geschiedenis van onze gemeente, ontkom ik niet aan een zeer sterke indruk dat er (vooral onderhuids) zeer veel veranderd is en nog steeds aan het veranderen is. Deze zucht naar verandering doet mij op een of andere manier pijn en houdt mij enorm bezig. Het is niet zo dat de veranderingen zelf mij zo bezighouden, maar ik denk dat er een diepere laag onder te zien is. Het lijkt of men van het verleden af wil. Gereformeerd te zijn lijkt vooral een negatieve lading te hebben. De argumenten die er in discussies aangevoerd worden zijn vooral gebaseerd op wat men er vooral zelf van vindt. En niet minder: wat men ervan voelt. De invloed vanuit evangelische richting is groot en men ziet het wezenlijke verschil niet meer van wat werkelijk reformatorisch is en wat niet. Dit lijkt zich toe te gaan spitsen in een discussie over het al dan niet gaan zingen van gezangen in de eredienst” Dr. C. A. van der Sluis antwoordt hierop dat deze vraag precies verwoordt wat hem dagelijks bezig houdt en hij geeft aan dat dit overal in onze gezindte aan de orde van de dag is. Hoe vaak is er ook in ons blad niet gewezen

op signalen die ook binnen onze kerken leven.

Eerst maar het eigen kerkelijke leven. Er zijn gemeenten waar de leden erover klagen dat ze vrijwel nooit meer een gewone preek horen. Het is in veel gevallen een bijzondere preek of een gecombineerde dienst. Er wordt breed geklaagd dat de Catechismus niet zo vaak meer open gaat. De laatste tijd heeft een bepaald verschijnsel mijn aandacht getrokken. In veel gemeenten die verwant zijn met de beginselen van onze stichting, lijkt men blind te zijn voor de gevaren van uitholling en verslapping. Ook kerkenraden. Terwijl, en dat is heel opmerkelijk, in sommige Noordelijke gemeenten heel voorzichtig een bepaalde wens leeft naar de gewone christelijke gereformeerde prediking. Ik heb daar geen verklaring voor, maar ik geef dit zo even door. Misschien brengt dit de vele Laodicensers onder ons tot bezinning! Met die algehele lauwheid hangt ook het verdwijnen van de ontmoetingsdag in Werkendam samen. In breder verband leven dezelfde verschijnselen. Ik noem er enkele, die ik de laatste tijd als signalen opving in de pers. Dr. W. op 't Hof werd t.g.v. zijn veertigjarig jubileum gevraagd of hij een voorstander was van de Reformatorische zuil. Hij antwoordde: “Als de zuil maar wat zou voorstellen. Als je geen innerlijke identiteit hebt, moeten we ook geen zuil oprichten om te laten zien dat onze identiteit in de zuil zou zitten. We zijn zo halfzacht, zo slap. Van buiten lijkt het allemaal nog wel wat. We doen aan staatkundig gereformeerde politiek, hebben reformatorisch onderwijs, maar vanbinnen stelt het zo weinig

voor. We doen allemaal mee met de geest van deze tijd. En ondertussen maken we binnen de zuil ruzie met elkaar over allerlei onbenulligheden”. Het gaat hier dus over de Gereformeerde Gezindte, waar woorden opgeld doen als bevindelijk en beginselvastheid, enz. „U lijkt een roepende in de woestijn. Antwoord: Was dat maar waar. Want toen Johannes de Doper, de roepende in de woestijn, preekte, stroomden de scharen toe om hem te beluisteren. Ik voel mij vaak een eenling.” Zulke uitingen getuigen van een crisissituatie die nauwelijks gevoeld wordt. Daar zijn nadere bewijzen van te geven. Ik denk aan een signaal uit een heel andere hoek. Een bericht uit Amerika: “Protestantse kerken hebben het tij niet mee. Tien jaar geleden voorzag de Britse theoloog Allister McGrath het einde van het protestantisme. Nu is het de beurt aan de Amerikaanse voorganger Rick Warren. Op Twitter meldde Warren dat protestantse kerken zullen uitsterven en dat evangelicale kerken groeien. Zijn tweet werd herhaald door de al even bekende voorganger John Piper”. Ook over de oceaan dus dezelfde verschijnselen. Dan weer terug naar ons eigen land. Enkele dagen geleden het bericht waarin gemeld wordt door C.S.L. Janse dat de tijdgeest breed doorwerkt in de achterban van de Gereformeerde gezindte. Dat gebeurt over de hele breedte van de sector. Deze uitspraak had te maken met het besluit dat het hoofdbestuur van de SGP nam inzake de positie van de vrouw. Ik heb het niet over de voor- en de nadelen van dat besluit zodat deze zaak inhoudelijk buiten dit artikel blijft. Maar als de visie van Janse waar is (hij moet gezien worden als een

In veel gemeenten die verwant zijn met de beginselen van onze stichting, lijkt men blind te zijn voor de gevaren van uitholling en verslapping.

cultuurrecensent) dat moet zo'n opmerking een schokkende uitspraak genoemd worden. Maar, al staat het zwart op wit in de krant, we nemen er even kennis van en leven weer door. Ds. Hoogerland reageerde deze week in dezelfde trant als Janse. Zouden de drie jongelingen in het dal Dura in de dagen van Daniël hetzelfde besluit genomen hebben als het hoofdbestuur? Integendeel, dat zouden zij niet gedaan hebben.

Zelf heb ik over het inhóudelijke besluit geen echte ach en wee gevoels. En toch vrees ik dat het geen goed besluit is. Waarom niet? Omdat we een knieval doen voor de overheid en misschien ook voor de geest van de tijd, voor het gouden beeld van de emancipatie (Hoogerland). Er is op gewezen dat we dat al eerder deden toen het onderwijs plotse-ling van standpunt veranderde inzake de Medezeggenschapsraad. Het schijnt in allerlei bestuurlijke organisaties gewoon te zijn dat we de overheid moeten gehoorzamen, zonder meer. Maar we moeten wel altijd vragen of de gehoorzaamheid aan God in het geding zou kunnen zijn. Als ik het goed inschat, komt er weer een dergelijk proces op gang inzake het homo-onderwijs op onze scholen. Ook daarover hebben we al een artikel kunnen lezen, waarin die vorm van onderwijs niet ontmoedigd werd, integendeel.

In al deze gevallen gaat het om een afgedwongen tegemoet komen aan de geest van ons land en volk. Ik heb de indruk dat ons volksdeel absoluut niet af wil van de vele voorrechten die we in Nederland genieten. Christenen hebben nog een comfortabele positie en dat willen we niet kwijt. We zijn economisch en maatschappelijk en geestelijk als vissen die meedrijven in de stroom die alles verandert. We willen er helemaal bij zijn en dat zeg ik namens ons allen. De gedachte van een zeker isolement is verder weg dan ooit. Waarom hebben we als sgp-ers niet eens gewoon geweigerd om te doen wat van bovenaf wordt gedictéerd, omdat dat dictaat onbillijk en zelfs ondemocratisch

is, en in ieder geval ook karakterloos is. Ik wil graag begrip hebben voor de moeilijke afwegingen die zich voordeden bij bestuurders. Maar had men deze tegemoetkoming geweigerd dan was dat juist een aangelegen punt geweest om te getuigen waarom we Bijbelse normen en waarden willen vasthouden. Dan zou ook daardoor duidelijk geworden zijn wat onze overheid wil en die kennis zou ons kunnen gewapend hebben. Dan zouden we de zaak aan God overgelaten hebben en Hem hebben laten besturen en waken. Dan hadden misschien onze ogen open kunnen gaan voor het feit, dat we in de ogen van onze maatschappij anders moeten zijn en het had kunnen gebeuren dat dit eervolle standpunt ten opzichte van de vrouw in de maatschappij meer respect verdient dan wat we dagelijks om ons heen zien. En al deze overwegingen zouden onze oren hebben kunnen sluiten voor de zoete en vriendelijke slaapliedertjes van onze tijd. Maar nu lijkt het erop dat we gewoon doorslapen. Zo blijven we op onze heffe stil liggen. Het ganse land zit en is stil. Ik schrijf deze dingen in verbondenheid met bestuurders en leiders in allerlei organisaties. Hun positie is niet te benijden. Zij staan bloot aan veel kritiek en zij zijn ook de exponenten van onze achterban. Zonder mee te willen doen aan deze kritiek, denk ik toch wel dat we geestelijke bezinning op deze zaken nodig hebben. We moeten de kameleonstijl of de schijn daarvan afleggen en staan voor de zaken van Gods Koninkrijk. In de kerk en in de maatschappij. En het is in de kerk vaak niet makkelijker dan in de wereld.

Ik zou veel meer soortgelijke voorbeelden uit de pers kunnen noemen. Het lijkt mij ook toe dat de krant soms een middel is om de nieuwe orde te promoten en te bevorderen, ongemerkt en ongewild. Ernstiger dan de tegenstand in de wereld is het feit, dat bestuurders met hun achterban in zo grote getale niet overtuigd lijken te zijn van de meerwaarde van Gods Woord. Hetzelfde zou van veel kerkelijke leiders gezegd

kunnen worden. Men zal het ook reeds dikwijls van ons en van mij gezegd hebben. De dertiger van hierboven spreekt uit een innerlijke overtuiging die steeds zeldzamer wordt. De olievlek breidt zich naar alle kanten uit.

Er wordt terecht gepleit voor een denktank inzake de aankomende stroom van maatregelen tegen ons. Het dilemma van de sgp onderstreept de noodzaak van bezinning over de hele linie. Maar ons kerkelijke volk lijkt nauwelijks te beseffen dat het al zo laat is. En het maakt echt niet zoveel uit of je nu lid bent van de Geref. Gemeenten of van de CGK, of je ons blad leest of dat u progressief christelijk gereformeerd bent. De oorzaak ligt hoger en dieper. Daarop wees ook Ds. P.J. Visser uit Amsterdam. De eerder geuite gedachte van een godsverduistering werd door hem weer op genomen en dat zeer terecht. Er is een geestelijke duisternis, een geestelijke verlating, vanwege de zonden van ons allen. En dan zijn we bij de grootste nood, die er bestaat. Neemt u dit, als lezer van ons blad, mee naar de binnenkamer. Denk aan uw kinderen en kleinkinderen, als de Heere u deze gegeven heeft. Beproeft de geesten of zij uit God zijn. Beproef uzelf! Want het moet bij ú beginnen. Bezin u op het nut en de noodzaak van de Gereformeerde belijdenis. Heb acht op uzelf en op de leer.

In China werd een bruiloft gehouden waarbij iedere gast een fles wijn mee zou nemen om die te ledigen in een groot vat bij de deur. Eén van de gasten vulde zijn fles met gewoon water. Niemand zou er iets van merken. De inhoud van dat gemeenschappelijke vat bleek evenwel bijna helemaal uit water te bestaan. U begrijpt wat er gebeurde. Ieder dacht als hij. Hebt u nu water of wijn in uw fles? Als het water is, kan de Heere een wonder in uw leven doen. De situatie is nooit hopeloos. Dit is nu "verwatering" met alle gevolgen van dien. Ik denk dat alleen diegenen het zien wier ogen door de Heere Zelf geopend zijn. Ziet u het en zie ik het in het juiste licht?

P. Roos

*Maar nu lijkt
het erop dat
we gewoon
doorslapen.
Zo blijven we
op onze heffe
stil liggen. Het
ganse land zit
en is stil.*

Daniël voor jongeren

Daniël 1:5-7

5 En de koning verordende hun, wat men ze dag bij dag geven zou van de stukken der spijs des konings, en van den wijn zijns dranks, en dat men hen drie jaren alsoo optoog, en dat zij ten einde derzelve zouden staan voor het aangezicht des konings.

6 Onder dezelve nu waren uit de kinderen van Juda: Daniël, Hanánja, Mísaël en Azárja.

7 En de overste der kamerlingen gaf hun andere namen, en Daniël noemde hij Béltsazar, en Hanánja Sadrach, en Mísaël Mesach, en Azárja Abéd-nego.

Wereldgelijkvormigheid. Je hebt misschien weleens van deze term gehoord. Hij is ontleend aan Romeinen 12: 2 'En wordt dezer wereld niet gelijkvormig...' Het is een waarschuwing om niet te leven zoals de wereld dat doet en om niet mee te gaan met de tijdgeest. En dan gaat het niet alleen over de kleding en het amusement van de wereld, maar ook over het denken van de wereld. Materialisme en egoïsme zijn ook producten van de wereld. En zien we dat niet volop in onze gereformeerde gezindte?

Nebukadnezar probeerde Daniël en zijn vrienden wereldgelijkvormig te maken. Dat ze net zo zouden gaan denken en doen zoals de Babyloniërs. Hij heeft daar een aantal middelen voor gebruikt. Vorige keer stonden we stil bij het eerste middel, namelijk dat hij de jongens liet onderwijzen in de Babylonische wetenschap. Maar Nebukadnezar had nog meer middelen om ze Babylonisch te maken. Hij gaf ze ook Babylonisch voedsel. Ze moesten dus hetzelfde gaan eten als wat Nebukadnezar at. En dat zullen geen droge boterhammen zijn geweest, dat mogen we gerust aannemen. Dat is het beste van het beste geweest en het lekkerste van het lekkerste. Echter... het was wel eerst aan de

afgoden gewijd. Het was geen rein voedsel. Er is in Babel niet gelet op het onderscheid tussen reine en onreine dieren. En datgene wat de Heere in Leviticus 4 en 14 heeft gezegd, daar is geen rekening mee gehouden. Ze kregen voedsel wat door de Heere als onrein was aangewezen. En wat moesten die jongens nu doen? Moesten ze een compromis sluiten? Want dat eten dat was toch niet zo erg? Zij hadden toch niets met die afgoden te maken? Bovendien, wat zou de koning doen als hij hoorde dat ze dat voedsel geweigerd hebben? Dat kostte hen het leven! Die jongens stonden dus voor een groot probleem. Die hebben het niet makkelijk gehad.

En dan nog iets. Ze kregen ook nog andere namen. Hun Joodse namen moesten ze vergeten. De namen waarin de Heere voorkwam: Dani-El. ('El' betekent 'God'). Hanan-Jah. ('Jah' is een afkorting van 'Jahwe'). En zo was het ook bij Misa-El, en Azar-Jah. Alle vier droegen ze een naam die hen aan de God van Israël herinnerde. Maar dat moest dus weg. Die namen moesten verdwijnen. En daarom heette Daniël voortaan Bel-Tsazar, naar de afgod Bel. En Sadr-Ach heette naar Achu, dat was de maangod. En zo ook Mes-Ach. En Azarja werd Abed-Nego genoemd, naar Abu, een derde god uit Babel.

En waarom gaf Nebukadnezar hen die namen? Nou niet omdat hij die namen deftiger vond, maar omdat hij wilde dat ze de HEERE zouden gaan vergeten. Dat ze hun land zouden vergeten, en de tempel en heel hun verleden. Op die manier moesten ze anders gaan denken, en anders gaan leven. Niets mocht hen meer herinneren aan de dienst des Heeren.

En jongelui, zo gaat het. Als wij

anders gaan denken, dan gaan we ook anders leven. Als we werelds gaan denken, dan ga je uiteindelijk ook werelds leven. Dan ga je werelds praten, dan ga je je werelds kleden enzovoorts. Maar de Heere zegt: *Wordt deze wereld niet gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds.* En waarom zijn er zoveel zogenaamde christenen, die in hun leven zoveel op de wereld lijken? Die op dezelfde manier denken als de wereld, die dezelfde gewoonten hebben, die dezelfde levensstijl hebben, die naar dezelfde muziek luisteren, die hetzelfde amusement zoeken? Hoe komt dat? Omdat ze niet anders dan de wereld zijn.

En de vraag komt dan op: waar hebben ze die invloeden ondergaan? Van wie hebben ze deze dingen geleerd? Wie heeft hen onderwezen als het erom gaat hoe ze moeten denken over geldbesteding, over auto's, sport, huizen, vakanties, muziek, homoseksualiteit enzovoorts. Hebben ze dat geleerd van Pauw en Witteman? Worden ze onderwezen door Studio Sport en De Wereld Draait Door? Zitten hun leraren bij Pownews en RTL Boulevard? Worden ze via het internet door de tijdgeest gehersenspoeld? Dan komt dat op één of andere manier openbaar. Soms op een aangrijpende manier. Ik moest enkele jaren geleden in één van de vacante gemeenten eens een kindje dopen. Het jongetje kreeg de naam 'Wesley'. Ik vroeg wie er zo heette in de familie. 'Niemand', zo zei de vader, 'maar hij heet naar die voetballer.' Ik kon even geen woord uitbrengen. Maar er zijn dus christenkinderen die de namen dragen van de afgoden. En de schrik slaat om je hart als je eraan denkt wat er van hen in geestelijk opzicht terecht moet komen.

Een echte christen is namelijk zo

Ze kregen ook nog andere namen. Hun Joodse namen moesten ze vergeten.

anders. O ja, die klaagt wel over zijn wereldse hart. En hij zucht eronder dat zijn ziel bij tijden zo kleeft aan het stof. Maar hij zegt ook weleens: *U zoekt mijn hart, mijn oog blijft op U staren*. Dan is er het gebed: *laat U mijn tong en mond en 's barten diepsten grond toch welbehaaglijk wezen*. Ook al wil iedereen dat ik U vergeet en dat ik Uw dienst verlaat. Maar, Heere, *'k Doe Uw geboon oprecht en welgezind; Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten*.

Jongelui, weet je wanneer je zo gaat leven? Als de Heere je heeft laten zien hoe goed Hij is. Hoe waard Hij het is om gediend te worden. Veel meer dan Babel, veel

meer dan de wereld. Want ja, die lijken wel heel mooi. Mozes zag dat ook. Hij leefde in een andere tijd en in een ander deel van de wereld. In Egypte. En hij had alle schatten van Egypte tot zijn beschikking. En wat kan een mens daarvan genieten. Maar... zo wist Mozes: het is maar voor een tijd. Het is maar voor even. En als je sterft, dan raak je het allemaal weer kwijt. En wat blijft er dan over voor Egypte, en voor Babel? Wat blijft er voor de wereld over? De Heere zegt: *'de wereld gaat voorbij en al haar begeerlijkheid'*. Maar dat Joodse volk in Gosen, dat had iets dat eeuwig blijft. En die godvrezende jongens in Babel

werden wel verleid en gehersenspoeld. Maar toen gingen hun namen spreken. En door genade hebben ze zich daaraan vastgeklampt. Dat zal later wel blijken. Daniël: *God is mijn Rechter*. Hananja: *de HEERE is genadig*. Misaël: *wie is als God?* Azarja: *de HEERE is mijn Helper*. Wie deze God mag kennen, en wie door het geloof op de Heere Jezus mag zien, die hoeft voor de wereld niet te vrezen. Hij zegt: *In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goeden moed, Ik heb de wereld overwonnen*.

M.A. Kempeneers
makempeneers@kliksafe.nl

De praktijk der godzaligheid

Wet en Evangelie (4)

De levensvraag

Het kruisevangelie als goede, blijde boodschap spreekt het woord van behoud. Ook vandaag. Daardoor is het dat zondaren gered worden van het verderf. Dit Evangelie alleen redt Joden en heidenen. Het werd en wordt verkondigd in Christus Naam. Na de uitstorting van de Heilige Geest ging het de grenzen over. Lees het boek Handelingen er op na: het gaat van Jeruzalem naar Rome. Dat ging niet zonder slag of stoot. Keer op keer wordt er gewag gemaakt van vijandschap. De gang van het Evangelie was bepaald geen effen baan. Maar het ging door en het kwam ook in Rome. En het ging al maar verder. Stad na stad en land na land werd voor het Evangelie gewonnen. En toen dit Evangelie van het kruis in Rome begraven werd en weer de ondergang van de volken dreigde, stond de Heere op. Uit Wittenberg, Geneve en andere plaatsen klonk weer helder en krachtig de bazuin van het Evangelie. Werd dat kruisevangelie weer opgeheven en werd er een nieuwe baan voor het leven van de volken geopend. En weer later na de Franse Revolutie, toen een nieuwe tijd zich baanbrak getuigde in de

19e eeuw Groen van Prinsterer 'tegen de revolutie het Evangelie'. We zeggen het hem na voor vandaag. Het menselijk geslacht jaagt naar de afval. En daartegenin komt Christus tot de mensheid met Zijn Woord, met het Evangelie. We hebben weer nadrukkelijk te verkondigen het artikel waarmee de kerk staat of valt: het artikel van de rechtvaardiging van de goddeloze door het geloof alleen. Al teveel richt zich de aandacht in kerk en gemeente op de situatievragen. Ik ontken uiteraard niet het gewicht en het gericht van een heleboel vragen! Maar die komen niet op de eerste plaats. Wel de levensvraag. Hoe ben ik rechtvaardig voor God! Voor God recht staan – dat is de eerste en enige voorwaarde tot behoud. Herstel van de verbroken gemeenschap. Door God in gunst en genade te worden aangenomen in Christus, door het geloof in Zijn Naam. In Christus rechtvaardig voor God. Het is onnavolgbaar verwoord en samengevat in zondag 23 van de Heidelberger Catechismus.

Leven en leer

En in verband daarmee komt het mij voor dat het dringend gebo-

den is opnieuw en met kracht de Wet van God te proclameren. Zoals we al zagen kwam Jezus, naar Zijn getuigenis niet om de Wet of de profeten te ontbinden, maar om die te vervullen (Matth. 5:17). En Hij voegt daar direct aan toe: zo wie dan één van deze minste geboden zal ontbonden én de mensen geleerd zal hebben (Vs 19). Hij zegt dat tegen Zijn discipelen en daarmee gegeven tegen Zijn dienaren. Het is hun roeping, integer te zijn in het leven. De Heere wordt gesmaad en ernstig beledigd door dienaren die met hun leven tegengesteld zijn aan wat zij preken. Het is duidelijk, er zal geen kracht van hun preken uitgaan. Ze zullen gehoorzaam moeten zijn aan Gods gebod. Zij mogen geen gebod, niet het minste ontbinden. In en in triest is het als mensen die ons horen tegen ons (moeten) zeggen: als ik zie wat u doet, kan ik niet horen wat u zegt. Maar niet alleen het leven, het is ook de roeping te léren. Dienaren, zij hebben gezond te zijn in de leer. En de verkondiging van de Wet van God maakt nadrukkelijk deel uit van de gezonde leer. Niet de Wet los van het Evangelie, maar in de samenhang van heel

De gang van het Evangelie was bepaald geen effen baan. Maar het ging door en het kwam ook in Rome. En het ging al maar verder.

Alsof wij niet wisten en nog nooit hadden geleerd, dat men de ellendigen, die een beangstigd en verslagen hart hebben, met de genade van Christus troosten en op de been moet helpen.

Gods getuigenis. Mensen zouden weinig moeite hebben met het Evangelie, als ze slechts de les van de Wet hadden geleerd. Het is een gegeven, dat wanneer wij lage, geringe gedachten hebben van de Wet, dan keren wij de orde om. De gevolgen daarvan zijn ook met de handen te tasten. Want dat veroorzaakt aan de ene kant wet-ticisme en zitten we in een Saul's harnas. Aan de andere kant is er dan een griezelige oppervlakkigheid. En zowel het een als het ander geeft vervorming en vervlakking van kennis. En dat betreft de kennis zowel van de schepping als van de herschepping. We moeten daarom hoge gedachten hebben van de Wet. De Wet in bijbelse zin verstaan én dan ook onderwijzen. De Wet als openbaring van Gods wezen, de Wet van het begin, de Wet van de liefde. Want als een mens hoge gedachten heeft van Gods Wet, maakt hem dat tot een zoeker van de genade, een zoeker van Hem, Die de Wet heeft vervuld, Jezus Christus. Want de Wet laat ons zien, door de Heilige Geest, de volstreckte onbekwaamheid de Wet te houden en ons te verootmoedigen in het gevoelen van onze zonde. Hoezeer die belijdenis ook een aangevochten en bestreden belijdenis is, het een door en door schriftuurlijke belijdenis: wij zijn van nature geneigd God en de naaste te haten (Heid. Cat. antw 5). Dan verstaan we David als hij belijdt: En ga niet in het gericht met Uw knecht, want niemand die leeft zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn (Ps. 143:2). Maar dat niet alleen. Het gaat ook en vooral om een helder en duidelijk gevoel te geven van de hartelijke en oprechte behoefte aan Christus. Paulus werpt in Galaten 3 de vraag op waar de Wet voor dient. Waartoe is dan de Wet? Zij is om der overtredingen daarbij gesteld. En in het vervolg heet het: Zo dan, de Wet is onze tuchtmeester tot Christus geweest, opdat wij uit het geloof zouden gerechtvaardigd worden (vs 24).

Dwaling

Deze zaken komen telkens in de geschiedenis van de kerk naar vo-

ren. In zijn indrukwekkende commentaar op de brief aan de Galaten merkt Luther in de voorrede op: maar van dag tot dag brengt de satan, deze god van heerszuchtige mensen, nieuwe sekten op de been. Hij heeft onlangs weer zo'n dweperij verwekt namelijk van hen die voorhouden dat men in de kerk dat is onder de christenen de decaloog (de heilige 10 geboden) uit de kerk moet worden weggeruimd, dat de mensen niet door de Wet verschrikt moeten worden, maar dat zij liever door de genade van Christus vriendelijk vermaand moeten worden. Daarmee zorgen zij voor de vervulling van het woord van de profeet Hosea die gezegd heeft: men mag niet schelden, noch iemand straffen; want Uw volk wil niet gescholden worden. En Amos: profeteer niet tegen Israel en spreek niet tegen het huis van Jacob. Alsof wij niet wisten en nog nooit hadden geleerd, dat men de ellendigen, die een beangstigd en verslagen hart hebben, met de genade van Christus troosten en op de been moet helpen. Daarentegen moet men echter de hardnekkige verstokte farao's die naar geen genade Gods vragen, met de Wetsprediking opschrikken. Een ander die dat scherp heeft gezien en benadrukt is Kohlbrugge geweest. Lütge merkt in het voorwoord van Kohlbrugge's boek de 'Leer des heils' op: altijd weer onderwees onze leermeester met nadruk, dat de sleutel tot het verstaan van het Woord Gods en dus het uitgangspunt van de ware theologie ligt: in de erkenning van de Wet Gods. Daar gaat het bij hem om, daar maakt hij tenvolle ernst mee. De Wet moet vervuld worden, tot op de laatste tittel en jota, in haar volle geestelijke diepte. Die vervulling geschiedt dus door Christus, geheel en volkomen. En als Kohlbrugge in dit boekje de vraag opwerpt: wat is dus in weinig woorden uw leer van de Wet? De Wet is de zichtbare vertegenwoordigster Gods op aarde. Alleen uit de Wet der tien geboden kunnen we Zijn wil kennen en hebben daarnaar onze handel en wandel te richten. De Wet moet derhalve

hoog geëerd en gehandhaafd blijven in de Gemeente. Daarom echter moeten wij, omdat wij mensen en zondaren zijn, algeheel afstand hebben gedaan van onze waan, als zouden wij ook maar enig gebod van de Wet kunnen vervullen en moeten we geheel in Christus gevonden worden, opdat de Wet niet geschonden worde, maar in waarheid bij ons vervuld worde. Vervolgens wordt door hem de vraag opgeworpen wat dan wel de gevaarlijkste dwaling is in verband met de Wet. Daarop geeft hij als antwoord: dat de mens meent, als zou het er niet zo nauw op aankomen en dat hij terwille van zijn buik en ijdel genot en om door de wereld te komen meent, van de Wet zoveel te mogen afdoen of er aan toe te mogen voegen, als in zijn omstandigheden past – waarbij hij zich dan vleit met het geloof, met de barmhartigheid van God en met de verdienste van Christus. Woorden om tot ons door te laten dringen. (wordt vervolgd)

K. ten Klooster

UITNODIGING CONFERENTIE

*Aan: de raden van de Christelijke
Gereformeerde Kerken*

Zwolle, februari 2013

Weleerwaarde en eerwaarde broeders,
Op **zaterdag 23 maart a.s.** zal D.V. de jaarlijkse ambtsdragersconferentie worden gehouden. Het comité nodigt u hartelijk uit bijeen te komen in het kerkgebouw "**De Kandelaar**" van de Christelijke Gereformeerde Kerk te **Nijkerk**.
Adres: Meinsstraat 4A.
Het programma zal duren van **10.30 tot circa 15.00 uur**.

Het thema voor deze conferentie is:

Gods onuitsprekelijke gave in de Heilige Doop.

Dit thema zal worden ingeleid door Drs. G. R. Procee, predikant te Middelharnis.

Geslachtsregisters

Wij hebben de goede gewoonte om dagelijks uit de Bijbel te lezen. En we lezen Gods Woord van voor naar achter. We krijgen de Bijbel nooit uit, want na Openbaring 22 komt Genesis 1. Zijn er echter geen bijbelgedeelten, die we beter kunnen overslaan? Er is een vraag daarover naar aanleiding van de soms lange geslachtsregisters in de Bijbel. Als we met een gezin aan tafel zitten, is het dan echt nodig, dat we ook hardop die hoofdstukken voorlezen? Graag wil ik daar op ingaan!

Het eerste wat ik wil zeggen is dat we bij ons *persoonlijk* bijbel-lezen niets mogen overslaan. Dan moeten we ook de hoofdstukken met de soms tientallen (moeilijke) namen lezen. Dan denk ik bijvoorbeeld aan hoofdstukken als 1 Kronieken 1 tot en met 9 en delen uit de boeken Ezra en Nehemia. Als we die hoofdstukken lezen en daarbij vele namen tegenkomen, moeten we bedenken dat die namen alle bekend zijn bij de Heere. Wij zien geen bekende personen voor ons, maar de Heere wel. Een mens kan zich onder de miljarden medebewoners op onze planeet eenzaam voelen. Maar de Heere kent alle mensen, ook mij dus! Lees maar eens Psalm 33:13 en 14. Daar staat: “De HEERE schouwt uit de hemel en ziet alle mensen-kinderen. Hij ziet uit van Zijn vaste woonplaats op alle inwoners der aarde”.

Groter is het echter dat ik persoonlijk van eeuwigheid door de Heere gekend ben en het in ons leven waar mag zijn of worden: “Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijn”.

Als een schepsel Zijner handen kent Hij mij dus. Zo mag ik tot Hem gaan en Hem vragen of ik ook Zijn genade persoonlijk zou mogen ontvangen! Dan maken we van het feit dat Hij ons deed geboren worden, een pleitgrond of we *wederom* geboren mogen worden! Want zowel de natuurlijke ge-

boorte als de wedergeboorte zijn wonderen van Zijn hand.

Vervolgens zou ik willen zeggen, en u hebt dat tot uw verrassing ook wel eens gemerkt misschien, dat u bij het doorworstelen van al die namen, soms voor verrassingen komt te staan. Dan zou het u kunnen gebeuren dat een opmerking tussendoor u treft! Die opmerkingen of aanvullende gegevens in die geslachtsregisters zijn ook het Woord van God! Ook die woorden zijn van de Heere ingegeven en heeft de Heilige Geest voor ons willen bewaren, de vele eeuwen door! Ik zal wat voorbeelden geven.

Het bekendste voorbeeld van een verrassend woord, zo tussen al die namen door, is 1 Kronieken 4:9 en 10. Daar leest u van Jabez, die de God van Israel aanriep. Daar hebt u vast wel eens over horen preken. Bij de namen Seled en Jether in 1 Kronieken 2:30 en 32 wordt vermeld dat zij kinderloos stierven. Het kruis van de kinderloosheid is door de Heere opgemerkt! Ook komen we in 1 Kronieken 7 de droevige geschiedenis van Efraim tegen.

Ook de droefheid in het hart van die vader is de Heere niet voorbijgegaan.

Ook weet ik van ongedachte en rijke troost toen iemand de laatste woorden van Jozua 21 las. Het is een hoofdstuk vol namen. Was het overgeslagen om der namen wil, dan was ook voorbijgegaan aan de laatste woorden: “Er viel niet één woord van al de goede woorden, die de HEERE gesproken had tot het huis van Israel; het kwam allemaal”.

Dus nog eens: bij het persoonlijk bijbel-lezen dus niets overslaan. Het zou ons tot verwondering kunnen zijn dat de Heilige Geest alles zo zuiver en accuraat bewaard heeft. Het zou ons kunnen doen bedenken dat zo van ieder mens bij de Heere ook alles als het ware te boek staat en dat er een

gedenkboek voor Zijn Aangezicht is! Daar is David op een gegeven ogenblik door getroost geworden. Hoor hem maar zeggen: “Gij hebt mijn omzwerven geteld; leg mijn tranen in Uw fles; zijn zij niet in Uw register?”, Psalm 56:9. Maar laten we ook de andere kant bedenken. Straks gaan de boeken open. En als er dan geen verzoening plaats gevonden heeft, zal ons alles aangerekend worden!

Bij het bijbel-lezen aan tafel in gezelschap van jong en oud moeten we niet te gauw zijn in het overslaan van bijbelgedeelten. We mogen niet naar eigen inzicht of willekeurig hier en daar maar wat lezen, maar in principe alles! Wel zou het goed zijn als degene die aan tafel uit Gods Woord leest, de hoofdstukken, waar we het dan nu speciaal over hebben, van tevoren zelf doornam. Is dan bijvoorbeeld 1 Kronieken 1 aan de beurt, dan kan ik me voorstellen dat u het overslaat. Maar dan zegt u dat wel. En u kunt dan wel even de vinger leggen bij opmerkingen zoals in vers 19. Als u het hoofdstuk tevoren inzielt, dan ziet u soms ook dat er stukjes in staan, die u niet mag overslaan. Is bijvoorbeeld 1 Kronieken 5 aan de beurt, dan hebt u reeds gezien wat er staat in de verzen 18 tot en met 22.

Al gaat de vraag expliciet over de hoofdstukken met de geslachtsregisters, toch wil ik ook op wat anders ingaan. Kunnen wij bijvoorbeeld aan tafel met een gezin van opgroeiende kinderen de geschiedenis van Juda en Thamar uit Genesis 38 lezen? En wat te denken van de gedeelten uit het boek Hooglied, waar bruid en bruidegom de schoonheid van elkaars lichaam bezingen? En in Jesaja 20 en Ezechiël 16 en 23 bijvoorbeeld worden dingen genoemd, waarvan je niet weet wat het effect is bij je kinderen als het hardop wordt voorgelezen! Hoe daarmee om te gaan?

Ook van deze dingen geldt dat

Ook de droefheid in het hart van die vader is de Heere niet voorbijgegaan.

het Gods Woord is, door de Heilige Geest geïnspireerd. Laat dat altijd het uitgangspunt zijn. En dat sommige gedeelten, zoals net genoemd, bepaalde zondige gedachten oproepen, ligt niet aan Gods Woord, dat zuiver en heilig is, maar ligt aan de verdorvenheid van ons hart. Het is wijs om voor het lezen van deze hoofdstukken er op in te gaan en te zeggen wat er komt. Er op voorbereid zijn dat er in bijvoorbeeld Jesaja 20 gesproken wordt over blote billen kan al het één en ander voorkomen. Maar een voorafgaande uitleg

dat het daar gaat om een ernstige straf van de Heere over de zonde en een waarschuwing dat de Heere zo alle zondaren die zich niet tot Hem bekeren, zal vernederen, kan onder Gods zegen ook voorkomen dat er gegiecheld zou worden onder het bijbellezen. Het is nodig onze kinderen eerbied bij te brengen voor Gods Woord. We moeten ze daarin voorgaan door eerbiedig te lezen en het zou kunnen zijn dat u bepaalde gedeelten meent (voorlopig) nog over te slaan, juist om de eerbied onder het bijbellezen

te bevorderen. Gelukkig als we ook in deze zaken wijsheid van de Heere begeren. Maar ons uitgangspunt moet zijn: alles lezen! Want “al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is”, 2 Tim. 3:16. Hartelijke groeten en tot het beantwoorden van vragen altijd bereid!

K. Hoefnagel

Boekbesprekingen

Huis in de branding (deel 2)

De Singelkerk

De Dordtse gemeente was in de loop der jaren flink gegroeid, vooral in de periode van ds. D.J. van Brummen.

Steeds weer was er de noodzaak om naar een ander gebouw te gaan. Uiteindelijk werd er een groot kerkgebouw gebouwd op de hoek van de Dubbeldamseweg en de Singel. Daar komt de gemeente ook nu nog samen. De eerste steen werd gelegd door de bekende dominee (later professor) L.H. van der Meiden. Gedetailleerd wordt beschreven met hoeveel moeite de gemeente het financieel heeft kunnen opbrengen om zo'n grote kerk te bouwen. De gevolgen van de Eerste Wereldoorlog waren bij velen in de portemonnee merkbaar. Er was veel werkeloosheid. Maar de mensen hebben het brood uit de mond gespaard uit liefde voor de kerk. Op 7 april 1921 werd het gebouw met bijna 1000 zitplaatsen in gebruik genomen. Aardig om te lezen zijn de artikelen uit het Dordrechtsch Nieuwsblad uit die tijd, die dit gebeuren beschrijven (p202-204). Allerlei echte Dordtse namen passeren de revue. Van Herwijnen, Van Dongen, Van Valen, Van Driel, Tijssen enzovoorts. Het nageslacht zit nu nog in de gemeente.

Ruim 200 pagina's worden inbeslaggenomen door de na-oorlogse periode. Terecht, want die tijd geeft voor de huidige gemeentelieden de meeste herkenning. Trouwens, ook voor de verschillende dochtergemeenten die er uit zijn voortgekomen. Ik denk vooral aan de kerk van Dordrecht-Zuid en de oud gereformeerde gemeente die is ontstaan na de uittocht van ds. M. Pronk. Die hebben beiden hun voorgeschiedenis in Dordrecht-Centrum.

Ds. C. Smits was een markante predikant van onze kerken. Tijdens de oorlog stond hij in Dordrecht, van 1942 tot 1945. Onder zijn bevindelijke en separerende prediking werden mensen in het hart geraakt en kregen Gods kinderen voedsel voor hun ziel. Een aardige anekdote is, dat ds. Smits eens tijdens een luchtalarm in angst de kerkdienst beëindigde en de preekstoel afvluchtte. En toen iemand riep: 'Dominee, juist nu moet je preken!', antwoordde hij dat iedereen wel benieuwd zou zijn hoe het thuis was... (p260). Na ds. Smits werd ds. N. de Jong beroepen, die tot verbijstering van de gemeente eerst het beroep aannam en vervolgens enkele weken later alsnog een bedankbrief stuurde. Er is op allerlei manieren geprobeerd om hem op andere gedachten te brengen, maar tevergeefs (p264). Ds. M. Baan was de volgende pre-

dikant. Hij zou 16 jaar in Dordt blijven. In zijn tijd werden de eerste stappen gezet naar de realisering van de tweede gemeente, in Dordrecht-Zuid.

Na het vertrek van ds. Baan werd ds. W.F. Laman beroepen. Tot vreugde van de gemeente mocht hij dat ook aannemen. Hij was geestelijk los van zijn gemeente Hamilton. Maar op een andere wijze dan hij zelf dacht. De weg zou niet naar Dordrecht gaan, maar naar het nieuwe Jeruzalem. Enkele weken na het aannemen van het beroep, stierf ds. Laman na een kort, ernstig ziekbed.

Persoonlijke herinneringen

Enkele maanden later werd ds. D. Slagboom van Urk beroepen. En hij werd er innerlijk van overtuigd dat de Heere hem in Dordrecht wilde hebben. Aan deze dominee heb ik mijn eerste herinneringen. Hij was een echte pastor. Ouderen en zieken bezocht hij trouw. Maar hij kon ook heel onverwacht aankloppen bij de gezinnen. Hij wilde zien hoe het dagelijkse leven van zijn schapen eruit zag. Nu ik aan het lezen ben in deze periode, besef ik dat het voor mij als oud-gemeentelid eigenlijk ondoenlijk is om een beknopte recensie te schrijven van zo'n lijvig, inhoudsvol jubileumboek. Ik moet echt de verleiding weerstaan om al te uitgebreid te zijn. Bijvoorbeeld over de indruk die het heeft gemaakt, toen ds. M.

Pronk de kerk heeft verlaten. Dit wordt in het boek niet verzwegen, maar evenwichtig en eerlijk beschreven. Vooral ook om Gods genade en trouw te onderstrepen. Want middelijkerwijs werd deze droeve uittocht door Hem gebruikt om de voor mij en vele anderen onvergetelijke ds. H.C. van der Ent aan Dordrecht-Centrum te verbinden. Onder zijn vaderlijke en geestelijke leiding herstelde de gemeente zich. Er was weer eenheid en stabiliteit. Ruime aandacht wordt er besteed aan de komst en het vertrek van ds. A. van de Weerd. Hij is van alle predikanten het langst aan de gemeente verbonden geweest: achttien jaar. In die tijd werd het verenigingsgebouw 'Krooswijkhof' gebouwd en werd begonnen met de ingrijpende restauratie van het kerkgebouw. Inmiddels is dat allemaal afgerond, compleet met de aanschaf van het nieuwe orgel, gebouwd door het bedrijf van de gebroeders van den Heuvel, leden van de gemeente. Ds. J.M.J. Kieviet leidde in december jl. de bijeenkomst in de volle Singelkerk bij de ingebruikneming van het orgel en de presentatie van het jubileumboek. Sedert januari 2007 mag hij de gemeente dienen met de prediking van zonde en genade zoals die altijd in Dordrecht heeft geklonken.

Tot slot

Al met al is het een prachtig lees- en kijkboek geworden. Met alle respect voor andere jubileumboeken die zijn verschenen, maar zo'n boek als dat van Dordrecht-Centrum heeft zijn gelijke niet. Het bevat samen met een bijgevoegde dvd en cd een schat aan informatie. Er is geput uit kerkenraadsnotulen, gemeentearchieven, classis- en synodeverslagen, preken, lezingen, interviews en allerlei soorten literatuur. De cd's bevatten allerlei extra materiaal, zoals oude kerkbodes, opnamen van preken van de dominees van Dordrecht, maar ook begrafenisdiensten o.a. van de di. Slagboom en Van der Ent, een video van de restauratie van het kerkgebouw, enzovoorts. Het is teveel om op te noemen.

Als je deze bewegende beelden, geluidsopnames en foto's bekijkt en beluistert, dan komen er allerlei herinneringen boven. Persoonlijk denk ik bijvoorbeeld aan M. van Heteren, ouderling en kapper. Kenmerkend is de foto op bladzijde 315, zoals hij voor de kapperszaak aan de Reeweg-Oost staat staat, met zijn vriendelijke lach. Een aangrijpende herinnering komt boven. Namelijk hoe de ziekte Multiple Sclerose zijn gezondheid langzaam maar zeker afbrak. Ik zie hem nog zitten aan de Avondmaalstafel in zijn rolstoel. Ds. Van der Ent zette hem de beker aan de mond, omdat hij zelf geen controle meer had over zijn handen. Een vreemde mengeling van medelijden en jaloezie vervulde mij toen... En zo zal iedereen zijn eigen gedachten hebben bij het lezen en kijken in dit boek.

Juist vanwege de omvang, de inhoud en het belang van het jubileumboek is deze recensie uitgebreider dan gewoonlijk. Ik wil de kerkenraad en de gemeente van harte feliciteren in verband met het verschijnen van het boek, de voltooiing van de restauratie en de ingebruikname van het orgel. Graag wil ik onderstrepen wat op verschillende plaatsen in het boek wordt benadrukt, namelijk dat Dordrecht-Centrum in leer en leven altijd gestempeld is geweest door de schriftuurlijk-bevindelijke prediking. Zo wordt er in het boek ruime aandacht gegeven aan de kanselboodschap van 1953, maar ook aan artikelen van ds. P. den Butter, waarin verschillende zorgen op kerkelijk vlak worden verwoord. De kerkenraad heeft zich in die zorgen herkend en wilde ze met de gemeente delen. Er werd gevoeld dat we schatplichtig zijn aan wat de Heere in het verleden heeft gedaan. Laat de gemeente van Dordrecht, en wij met haar, goed kennisnemen van haar geschiedenis en laten we het pand mogen bewaren dat aan ons is toebetrouwd. In zijn 'Woord vooraf' zegt onze broeder ds. Kieviet terecht dat de gemeente alleen recht van bestaan heeft als Gods Woord vertolkt

wordt naar de zin en mening van de Heilige Geest en als het blijft gaan om het eeuwig heil van zielen. Daar getuigt dit jubileumboek in rijke mate van. De kerk van Dordrecht-Centrum was er, en is er nog, dankzij de genade en de trouw van de Heere.

N.a.v.: Huis in de branding, L.J. van Valen en M.A. Kempeneers sr. Uitgegeven in eigen beheer. ISBN 978-90-71287-44-2. Gebonden. 440 blz + dvd en cd. Prijs € 29,50. Het boek is te bestellen bij: M.A. Kempeneers, tel.nr. 078-6155623 Meer informatie: www.cgkdordrecht-c.nl/

Katwijk aan Zee, M.A. Kempeneers jr.

gereformeerde
BIJBELSTICHTING

Elke nieuwe donateur
ontvangt een set
met 6 kaarten
van historische
kerkgebouwen als
welkomsgeschenk

Wilt u deze kaarten
ontvangen? Kruis dit aan
op de aanmeldbon.

Statenvertaling

ook in de toekomst

Statenvertaling: ook in de toekomst. Dat is het thema van de brochure die momenteel op grote schaal door vrijwilligers wordt verspreid om nieuwe donateurs voor de Gereformeerde Bijbelstichting (GBS) te werven. Al voor € 2,50 per jaar kunt u het werk van de GBS steunen. U ontvangt dan vier maal per jaar ons mooie informatieve blad Standvastig, met daarin ook een speciale rubriek voor de kinderen.

De doelstelling van de GBS? Het verspreiden van Bijbels in nauwgezette vertalingen over de gehele wereld. In ons land zorgt de GBS voor betaalbare Bijbels (al vanaf € 8,-) in de Statenvertaling. Er zijn ook diverse uitvoeringen compleet met de kanttekeningen.

U hebt de folder nog niet ontvangen?
Of wilt u ons helpen en zich opgeven als donateur?

Stuur dan de volledig ingevulde bon zonder postzegel naar ons antwoordnummer of geef u op per e-mail.

U kunt e-mailen naar:
j.haalboom@gereformeerdebijbelstichting.nl

Postbus 168
4140 AD Leerdam
T (0345) 61 01 55
info@gereformeerdebijbelstichting.nl

BON In envelop, zonder postzegel, opsturen naar:
GBS, Afd. Donateursadmin., Antw.nr. 2809, 4140 WB Leerdam

www.gbs.nl

愛之神

DENK

aan Christenen in China

Helpt u mee om te voorzien in de grote behoefte aan christelijke lectuur? Dit kan mede dankzij uw hulp.
Bel voor info en/of voorlichting: 06-200 13 173

Stort uw gift op: 3473.76.029 t.n.v.
Hudson Taylor/SBHC te Rhenen.

HUDSON TAYLOR

Stichting Bijbelse Hulpverlening China

WWW.HUDSONTAYLOR.NL

Onderwijs | **Lectuur** | Toerusting | Diaconaat

Cursussen Oudvaders

Misschien hebt u altijd al eens een boek van oudvaders goed en diepgaand willen lezen. Wij bieden u aan werken van oude schrijvers te bestuderen middels cursussen, en zo hun rijkdom te ontdekken. Ons aanbod bevat werk van Calvijn, Ursinus, Ambrosius, Brakel, Boston, Comrie, Immens.

Vraag vrijblijvend een proefles aan.

Meer info en cursussen zie

www.cursussenoudvaders.nl

e-mailadres: info@cursussenoudvaders.nl
tel 0172-532796 – 0118-583025

Verrassend Texel
v.a.
€ 649,- **Maandje d'r uit...**
ZOEK EN BOEK VIA WWW.DEVERRASSING.NL
OF NEEM CONTACT OP MET: 0222 31 89 06

NOORDWIJK / ZEE

Onze gezell.Vak Bungalow
met CV.mGrote tuin en overd.
terras. Loopafst. van Zee
0252-412057

VAN STAVEREN

Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11

2405 EM Alphen aan den Rijn

Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"

www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

kliksafe

WINTERACTIE

nog t/m 28 februari:

ADSL en ADSL + bellen

2 maanden 50% korting!

Alleen geldig voor nieuwe klanten.

Onbeperkt bellen
(naar vaste nummers in Nederland)

€ 7,50
per maand

ADSL

ADSL

bellen

Meer informatie en bestellen?
Ga naar www.kliksafe.nl of bel (0341) 274 999.

Logisch.

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk.
Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax:
084-2220131. Email: pand@solcon.nl ING 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar
het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 15,00 per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde
Staten en Canada 14 dollar per jaar. Advertenties € 0,37 (ex. BTW) per mm
met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646